

Knjižnica i čitaonica
Fran Galović Koprivnica

S M J E R N I C E

ZA PRIKUPLJANJE, ODABIR, OBRADU I ODLAGANJE GRAĐE U

ZAVIČAJNOJ ZBIRCI CAPRONCENSIS

Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica

Koprivnica, 11.12.2025.

Urbroj: 999/25

Urednica:

Josipa Strmečki

Članovi uredništva:

Ranka Janus

Maja Krulić Gačan

Danijela Petrić

Ana Škvarić

Ljiljana Vugrinec

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	4
1.1. STRATEŠKE SMJERNICE KNJIŽNICE.....	4
1.2. KNJIŽNIČNI PROPISI KOJI REGULIRAJU RAD ZAVIČAJNIH ZBIRKI.....	5
2. ZAVIČAJNA ZBIRKA <i>CAPRONCENSIS</i>	6
2.1. POVIJEST I TRADICIJA.....	6
2.2. PODRUČJE ZAVIČAJNE ZBIRKE.....	7
2.3. SADRŽAJ ZAVIČAJNE ZBIRKE.....	7
3. VRSTE GRAĐE KOJA ULAZI U ZAVIČAJNU ZBIRKU.....	9
3.1. TISKANE PUBLIKACIJE	9
3.2. RUKOPISNA GRAĐA	11
3.3. POLUPUBLIKACIJE	11
3.4. KARTOGRAFSKA GRAĐA	12
3.5. NOTE.....	12
3.6. AUDIO, VIZUALNA I AUDIOVIZUALNA GRAĐA	12
3.7. ELEKTRONIČKA GRAĐA	13
3.8. PREFORMATIRANA GRAĐA.....	14
4. NABAVA GRAĐE ZA ZAVIČAJNU ZBIRKU.....	14
5. UPUTE ZA UTVRĐIVANJE ZAVIČAJNOSTI POJEDINE PUBLIKACIJE	15
6. OBVEZNI PRIMJERAK U KNJIŽNICI I ČITAONICI „FRAN GALOVIĆ“ KOPRIVNICA.....	16
7. INVENTARIZACIJA I STRUČNA OBRADA	16
7.1 SMJEŠTAJ I ZAŠTITA GRAĐE	17
7.2 PROMIDŽBA I POPULARIZACIJA.....	18
8. REVIDIRANJE SMJERNICA	18
Literatura	19

1. UVOD

Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica (dalje: Knjižnica) gradska je i županijska matična narodna knjižnica čije se zadaće temelje na knjižničnim propisima i potrebama zajednice u kojoj djeluje.

1.1. STRATEŠKE SMJERNICE KNJIŽNICE

MISIJA I VIZIJA

Knjižnica je usmjerena na važnost čitanja u razvoju zajednice te posvećena promoviranju demokratskih vrijednosti kroz poticanje dijaloga i uključivost svih društvenih skupina.

Suraduje s korisnicima kroz uvođenje inovativnih usluga i programa te uz prihvaćanje i poticanje primjene novih tehnologija kao pomoći u radu i edukaciji. Knjižnica je središnje mjesto za druženje, razmjenu ideja i znanja u zajednici.

VIZIJA 2025. - 2030.

„Knjižnica koja okuplja i pokreće zajednicu.“

VRIJEDNOSTI

- **Stručnost i profesionalnost** – Zaposlenici Knjižnice kvalificirani su stručnjaci koji pružaju usluge dijeleći svoje znanje, stručno se usavršavaju u svome poslu te ga obavljaju profesionalno, u skladu s etikom svoga zvanja.
- **Slobodan pristup informacijama i intelektualna sloboda** – Knjižnica podupire pravo svakog pojedinca na slobodan pristup informacijama. Jamči i olakšava slobodnu razmjenu informacija i ideja u demokratskom društvu, štiti intelektualne slobode te poštuje prava pojedinaca na privatnost i izbor.
- **Očuvanje i promocija kulturne baštine** – Knjižnica čuva i promovira kulturnu baštinu, osobito onu od zavičajne vrijednosti.
- **Dostupnost** – Prilagođeno radno vrijeme potrebama korisnika, u skladu s mogućnostima. Osim fizički, knjižnica je dostupna korisnicima i u digitalnom okruženju, putem svoje internetske stranice i *online* usluga te digitaliziranom građom.
- **Izvrsnost** – Izvrsnost se potiče u svim segmentima knjižničnog poslovanja. Zaposlenici Knjižnice zajednički rade na postizanju organizacijske izvrsnosti i izvrsnosti u pružanju usluga zajednici.
- **Inkluzivnost i uvažavanje različitosti** – Knjižnica svima pruža siguran, slobodan i inspirirajući prostor, uključuje marginalizirane i socijalno osjetljive skupine i omogućuje im jednakopravan pristup uslugama i informacijama. Različitosti se poštuju i uvažavaju bez predrasuda.

- **Inovativnost i kreativnost** – Knjižnica potiče kreativnost i maštovitost te promiče stvaranje novih ideja i nove načine za rješavanje izazova i problema.
- **Društvo znanja** – Knjižnica podupire cjeloživotno učenje i obrazovanje, doprinosi sveukupnom razvoj zajednice i jačanju društva znanja.
- **Otvorenost** – Usluge Knjižnice dostupne su svim građanima bez obzira na dob, spol, rod, rasu, političku, vjersku, nacionalnu pripadnost, stupanj obrazovanja, socioekonomske prilike i bez obzira na bilo koje drugo obilježje.
- **Spremnost na/za promjene** – Knjižnica prati promjene u društvu.
- **Vjerodostojnost** – Knjižničari kroz stručne kompetencije pružaju vjerodostojne i provjerene informacije na temelju stručne procjene i raspoloživih informacijskih alata.

1.2. KNJIŽNIČNI PROPISI KOJI REGULIRAJU RAD ZAVIČAJNIH ZBIRKI

1. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, NN 17/2019, 98/2019, 114/22 i 36/24

X. OBVEZNI PRIMJERAK

Članak 37.

Pod obveznim primjerkom, bez obzira na medij, podrazumijevaju se sljedeće vrste publikacija: knjige, serijske publikacije (novine, časopisi, zbornici radova, godišnjaci i slično), službene publikacije, glazbene zvučne snimke, neglazbene zvučne snimke (zvučna knjiga i dr.), glazbene note, zemljopisne i druge karte, slikovna djela (reprodukcije slikovnih umjetničkih djela, plakati, razglednice i slično), multimedija, kompleti, mikrooblici, sitni tisak (brošure, letci, tiskanice, prospekti, katalozi, programi, kalendari i slično), online publikacije (e-knjige, e- serijske publikacije, mrežne stranice i dr.) i digitalne preslike knjižnične građe.

Članak 39.

(5) Svaki nakladnik dužan je u roku iz stavka 1. ovoga članka dostaviti još po jedan primjerak građe matičnoj knjižnici na području županije na kojoj je njegovo sjedište radi stvaranja zavičajne zbirke. Tiskar s područja jedne županije koji tiska za nakladnika iz druge županije dužan je u istom roku jedan primjerak dostaviti matičnoj knjižnici na području županije na kojoj je njegovo sjedište.

2. Pravilnik o obveznom primjerku, NN 66/2020

Članak 2.

(5) Županijski obvezni primjerak je zakonska obveza na području županije sa svrhom stvaranja zavičajne zbirke sukladno članku 39. stavku 5. Zakona.

Članak 3.

(4) Županijski obvezni primjerak je zakonska obveza na području županije sa svrhom stvaranja zavičajne zbirke sukladno članku 39. stavku 5. Zakona.

Članak 5.

(6) Županijska matična knjižnica skrbi o trajnoj pohrani i zaštiti županijskog obveznog primjerka i daje ga na korištenje isključivo u prostoru knjižnice.

Članak 9.

(2) Županijski obvezni primjerak dostavlja se izravno županijskoj matičnoj narodnoj knjižnici.

2. ZAVIČAJNA ZBIRKA *CAPRONCENSIS*

2.1. POVIJEST I TRADICIJA

Zavičajna zbirka Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica formalno je osnovana osamdesetih godina 20. stoljeća i nazvana po latinskom imenu Koprivnice: *Capronca, Caproncensis* kao specijalna zbirka knjižne i druge građe sa zavičajnom tematikom. Ima poseban kulturno-baštinski značaj te je čuvar zavičajnog identiteta. Građa zbirke spada u zaštićeni fond. Kao područje zbirke uzeto je područje tadašnje općine Koprivnica. Uz to, uvažavaju se i povijesne veze s pojedinim podravskim mjestima i gradovima. S vremenom je lokalni karakter zbirke proširen (posebno nakon što je Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ dobila status županijske matične knjižnice 1995. godine), ali pretežito područje zbirke *Caproncensis* i danas je područje grada Koprivnice te općina koje joj gravitiraju.

Monografska građa zavičajne zbirke je najbrojnija i u potpunosti je obrađena, a informacije o njoj dostupne su u elektroničkom katalogu Knjižnice. Dio zbirke sadrži djela Frana Galovića, rodnom iz Peteranca kraj Koprivnice, Antuna Nemčića Gostovinskog koji je živio i radio u Koprivnici, djela komediografa Đure Estera, Mihovila Pavleka Miškine, Đure Sudete... Privredne, zemljopisne i kulturne teme predmet su bogatog autorskog i izdavačkog djelovanja akademika Dragutina Feletara. Prirodni svijet Podravine i Hrvatske obrađen je u brojnim djelima Radovana Kranjčeva. Niz bi se mogao nastaviti imenima kao što su Stjepan Brodarić, Petar Berke, Pavao Vuk Pavlović, Milivoj Solar, Božena Loborec, Božica Jelušić, Pajo Kanižaj, Maja Gjerek, Marko Gregur, Mario Kolar, Božidar Prosenjak, Željko Krušelj, Hrvoje Petrić, Zorko Marković i mnogim drugima koji su svojim djelima zadužili koprivnički kraj. Važan dio Zavičajne zbirke su izdanja koprivničkog tiskara između dva svjetska rata Vinka Vošickog, kao i izdanja „Šarenog dućana“ iz Koprivnice. Brojni su časopisi i novine koji su izdani na području koje pokriva zavičajna zbirka i koji govore o zavičaju. Zbirka posjeduje i vrijednu rukopisnu građu iz ostavštine dr. Leandera Brozovića, utemeljitelja Muzeja grada Koprivnice i kolekcionara - ljekarušu *Colligirte probate Mittel vor allerlren Krankheiten der Pferden* iz prve polovine 19. stoljeća te rukopise koprivničke književnice Božene Loborec. Slikovna građa sadrži vrijednu zbirku starih razglednica koja je dostupna i u digitaliziranom obliku na mrežnoj stranici Knjižnice. Brojni likovni stvaratelji zastupljeni su u zavičajnoj zbirci svojim monografijama, likovnim mapama i katalozima izložbi, kao što su velikani

naivnog slikarstva i nadaleko poznate „hlebinske škole“ Ivan i Josip Generalić, Ivan Lacković Croata, Mirko Virius, Mijo Kovačić, Ivan Večenaj, Krsto Hegedušić, Josip Turković... Od akademskih umjetnika, likovnom su građom zastupljeni Zlatko Kauzlarić Atač, Ivan Obsieger, Fedor Malančec, Darko Bakliža, Željko Mucko, Romano Baričević, Sunčanica Tuk...

Jedinice zavičajne građe ne posuđuju se za korištenje van prostora knjižnice.

2.2. PODRUČJE ZAVIČAJNE ZBIRKE

Pojedina zavičajna zbirka može imati lokalni (mjesto, grad), subregionalni (područje koje gravitira mjestu ili gradu) i regionalni karakter (šira administrativna regija).

ZAVIČAJNA ZBIRKA *CAPRONCENSIS* (dalje: CAP) obuhvaća područje:

- grada Koprivnice - lokalni karakter zbirke
- okolnih općina, tzv. koprivničku Podravinu - subregionalni karakter zbirke (područje bivše koprivničke općine: Drnje, Đelekovec, Gola, Hlebine, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Legrad, Novigrad Podravski, Peteranec, Rasinja i Sokolovac).

ŽUPANIJSKA ZBIRKA (regionalni karakter zbirke) sadrži:

- knjižnu građu sa šireg područja Koprivničko-križevačke županije, koje uz već navedeno koprivničko područje obuhvaća:
 - gradove Đurđevac i Križevce
 - okolne općine (područja bivših općina: Đurđevac - Ferdinandovac, Kalinovac, Kloštar Podravski, Molve, Novo Virje, Podravske Sesvete, Virje; i Križevci – Gornja Rijeka, Kalnik, Sv. Ivan Žabno, Sv. Petar Orehovec).

2.3. SADRŽAJ ZAVIČAJNE ZBIRKE

Zavičajna zbirka *Caproncensis* obuhvaća građu koja opisuje sva zbivanja (pojave, događaje, ponašanja i djelovanja ljudi) na određenom području te svu ostalu građu na bilo koji način vezanu uz zavičaj.

Za zavičajnu zbirku Knjižnica prikuplja:

- sve što je objavljeno (izdano) o zavičaju i njegovim značajnim ljudima
- publikacije građana zavičaja bez obzira na mjesto izdavanja
- publikacije objavljene na teritoriju zavičaja.

Građa zavičajne zbirke dijeli se u dvije osnovne skupine:

1. publikacije koje se svojim sadržajem odnose na zavičaj
2. publikacije koje su izdane, tiskane ili nastale u zavičaju (mjesna produkcija).

Ad 1) Publikacije koje se svojim sadržajem odnose na zavičaj – (prikuplja se sve):

- publikacije isključivo posvećene zavičaju (najčešće su znanstvenog ili stručnog karaktera, ali i literarne i umjetničke vrijednosti)
- publikacije koje sadrže materijale o zavičaju ili su nastale na temelju lokalnih materijala (npr. publikacije raznih udruga, tvrtki, ustanova, političkih stranaka, publikacije lokalne uprave i sl.)
- publikacije nastale proučavanjem zavičaja (primjerice, diplomske i magistarske radnje te doktorske disertacije na zavičajne teme, stručni članci i sl.)
- publikacije istaknutih pojedinaca iz zavičaja (znanstvenika, umjetnika, kulturnih i javnih djelatnika koji su rođeni u zavičaju, neko vrijeme živjeli u zavičaju ili nisu rođeni u zavičaju, ali su doprinijeli razvoju zavičaja)
- publikacije o znamenitim ljudima iz zavičaja, njihovom životu i djelovanju, pa i ako su u zavičaju samo rođeni, ili su samo jedan dio života živjeli i djelovali u zavičaju (prikupljaju se sva djela, dokumenti i podaci koji se odnose na te za zavičaj značajne ljude).

Ad 2) Publikacije koje su izdane, tiskane ili nastale u zavičaju:

- ne moraju biti zavičajnog karaktera nego su po nakladniku, odnosno tiskaru, vezane za zavičaj te ulaze u zavičajnu zbirku bez obzira na njihov sadržaj
- lokalna tiskarska djelatnost temelj je za proučavanje povijesti knjige i tiskarstva, ali i povijesti zavičaja uopće, stoga se za zavičajnu zbirku treba prikupljati sva građa tiskana na području zavičaja do 1945. godine (nakon toga dolazi do ekspanzije tiskarstva i nakladništva te objavljena građa više ne svjedoči o kulturi određene sredine)

Po ovom principu unutar Zavičajne zbirke definirana je **zbirka nakladnika Vinka Vošickog** koja je fizički odvojena na policama Zavičajne zbirke. Obrađuje se računalno te u inventarizaciji ta građa dobiva slovnu oznaku „V“ što omogućuje ispis zbirke i uvid u godišnju nabavu.

- nakon 1945. ne treba prikupljati sve što bilo tko tiska ili izda u zavičaju, već samo značajnije publikacije, odnosno, publikacije značajnijih nakladnika prema procjeni i dogovoru.

Po principu sakupljanja izdanja značajnijih nakladnika, unutar Zavičajne zbirke prikupljaju se knjige „Šarenog dućana“ Koprivnica i označavaju posebnom naljepnicom. Ako su autori

vezani uz Koprivnicu prikupljaju se i izdanja Sveučilišta Sjever tiskana u Koprivnici, Visokog gospodarskog učilišta Križevci i sl.

3. VRSTE GRAĐE KOJA ULAZI U ZAVIČAJNU ZBIRKU

Za Zavičajnu zbirku *Caproncensis* prikuplja se sva dostupna građa (u skladu s ovim Smjernicama) i smješta u poseban prostor Zavičajne zbirke.

Zavičajna zbirka objedinjuje sve vrste knjižnične građe u svim formatima i na svim medijima.

U Zavičajnu zbirku ulaze:

3.1. TISKANE PUBLIKACIJE

a) **Monografske publikacije** Knjižnica prikuplja za Zavičajnu zbirku **u najviše 2 primjerka**.

Za Zavičajnu zbirku u pravilu se **ne** prikupljaju djela kojima su prevoditelji ili urednici zavičajnici, kao niti skupne publikacije u kojima se nalaze pojedinačni članci (prilozi) zavičajnika.

Iznimno, ako je u publikaciji zastupljeno 3 ili više zavičajnih autora, publikacija se uvrštava u zavičajnu zbirku.

b) **Serijske publikacije** (časopisi, novine, godišnjaci)

Knjižnica **prikuplja 1 primjerak zavičajnih serijskih publikacija** za Zavičajnu zbirku.

Knjižnica za Zavičajnu zbirku prikuplja: stručnu periodiku, lokalni tjedni, mjesečni i povremeni tisak, tvornička glasila, školske listove osnovnih i srednjih škola, listove dječjih vrtića i drugih ustanova, glasila udruga i sl. nakladnika s područja grada Koprivnice i koprivničke Podravine.

Dio zavičajne periodike računalno je obrađen i dostupan *online* na mrežnim stranicama knjižnice i u Metelgradu.

Zavičajni tisak koji se odnosi na druge dijelove Koprivničko-križevačke županije prikupljaju Gradska knjižnica Đurđevac i Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci, ovisno o tome kojoj od ovih knjižnica gravitiraju nakladnici zavičajnih serijskih publikacija.

Ako se u novinama, časopisima, godišnjacima i sl., koji ne izlaze u zavičaju, pojavljuju pojedinačni članci o zavičajnim temama/osobama, navedeni članci se kopiraju i/ili skeniraju i odlažu u hemeroteku Zavičajne zbirke po abecednom redu prezimena autora ili naziva teme.

Ako je pojedinačni broj nekog časopisa koji ne izlazi u zavičaju u potpunosti ili velikim dijelom posvećen zavičaju, tada se u hemeroteku Zavičajne zbirke odlaže cijeli broj tog časopisa.

c) **Sitni tisak**

Knjižnica za Zavičajnu zbirku prikuplja tiskane dokumente koji se odnose na politički, društveni, gospodarski, kulturni i sportski život zajednice i doprinose cjelovitosti zavičajne građe: plakate, letke, brošure, programe pojedinih priredbi, pozivnice, kalendare i sl.

Po određivanju prioriteta obrade, sva građa iz navedene kategorije računalno će se obraditi i biti dostupna *online* u mrežnom katalogu Knjižnice i u Metelgradu. Prioriteti u računalnoj obradi sitnog tiska određuju se na sastancima voditelja i razvojnog tima za obradu sitnog tiska.

Katalozi

Katalozi likovnih umjetnika koji se ne obrađuju kao monografske publikacije ulažu se u registratore, po vremenu izdanja, od najstarijih do najnovijih. Registratori se odlažu po abecedi prezimena autora, odnosno po abecednom redu naziva teme.

Zasad se ta građa ne inventarizira i stručno se ne obrađuje i nije moguća pretraživost u katalogu knjižnice. Katalozi izložbi (Galerija, Muzej) od 2001. do 2012. popisani su u Excell tablice.

Plakati

Knjižnica prikuplja i trajno čuva:

- umjetničke plakate domaćih autora (koji oblikovno i sadržajno imaju umjetničku vrijednost)
- plakate lokalnih i nacionalnih kulturnih zbivanja (plakati vezani uz Mjesec hrvatske knjige ili Galovićevu jesen, plakate vezane uz hrvatsko knjižničarstvo, kulturne festivale, nastupe lokalnih KUD-ova i zavičajnih umjetnika/autora i sl.)
- edukativne plakate (npr. na zavičajne ekološke teme, kao što su ugrožene biljne i životinjske vrste, Đurđevački pijesci i sl.)
- plakate događanja u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“, posterska stručna izlaganja djelatnika Knjižnice (od 2025. samo u digitalnom obliku)
- plakate zavičajnih književnika.

Ne čuvaju se: plakati utakmica, koncerata gostujućih pop pjevača, plakati za najave raznih lokalnih događanja – primjerice, vinogradarskih događanja, tečajeva joge, plesa, obavijesti o upisima u sportske klubove i sl.

U ladicama za odlaganje plakati su razvrstani tematski, prema UDK te unutar pojedine skupine po vrstama.

Kalendari

Knjižnica prikuplja kalendare koji su sadržajno vezani za zavičaj ili zavičajne autore (bilo slikovno ili tekstovno); prikupljaju se i džepni kalendari, ali samo oni koje izdaju knjižnice ili zavičajni nakladnici.

Kalendari se razvrstavaju kronološki i/ili prema autorima te odlažu u ladičarku.

Letci

Knjižnica prikuplja turističke ili informativne brošure, deplijane i sl. na zavičajne teme. Ova građa odlaže se u registratore od starijih prema novijima po vremenu izdanja, a registratori se slažu abecednim redom naziva teme.

Pozivnice

Knjižnica prikuplja samo pozivnice za kulturna događanja, a odlažu se u registratore po datumima zbivanja unutar pojedine godine.

Straničnici

Knjižnica prikuplja straničnike kreirane i tiskane u vlastitom izdanju. Straničnici se smještaju u posebnu kutiju koja se nalazi u Stručno-znanstvenom odjelu.

3.2. RUKOPISNA GRAĐA

Knjižnica prikuplja građu znamenitih zavičajnika, njihovu osobnu i službenu prepisku, dnevnike i bilješke. Rukopisna građa u Zavičajnoj zbirci ima svrhu dokumentirati život istaknutih pojedinaca i stoga je važan izvor za daljnja istraživanja.

Rukopisna građa Knjižnice dio je zbirke Ivana Haramije Hansa i Božene Loborec. Osim toga, Knjižnica posjeduje i nekoliko pojedinačnih rukopisa drugih istaknutih pojedinaca te rukopis značajnih vlastitih izdanja (Spomenica Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica).

Rukopisi se zaprimaju samo ako su dio veće ostavštine istaknutog zavičajnika koju je knjižnica odlučila primiti te ako se radi o rukopisima važnih publikacija u izdanju Knjižnice.

Prikupljena rukopisna građa, ovisno o starosti i vrijednosti, smješta se u spremišta i u sef Knjižnice, a stručno će se obrađivati po određivanju prioriteta obrade.

3.3. POLUPUBLIKACIJE

Polupublikacije su svi interni dokumenti koji su tiskani ili umnoženi jeftinijim tehnikama i u ograničenim količinama. Ova građa daje posebnu vrijednost zavičajnoj zbirci jer nije

obuhvaćena propisom dostavljanja obveznih primjeraka, navedenom u Zakonu o knjižnicama. Zbog toga se ova vrste građe može naći jedino u zavičajnim zbirka ili eventualno u knjižnicama pojedinih ustanova, ako one postoje.

Polupublikacije dijelimo na:

a) društveno-političke publikacije (kao što su: materijali sa sjednica, zapisnici, društveni planovi i proračuni, završni računi i sl.)

b) polupublikacije pojedinih trgovačkih društava, ustanova i gospodarskih udruženja (kao što su: katalozi, cjenici, prospekti, sadržaji, programi, izvješća o radu i sl.).

Napomena:

Kod odabira polupublikacija koje će se čuvati u Zavičajnoj zbirci obavlja se selekcija i uzima se u obzir samo ona građa za koju se procijeni da ima trajniju vrijednost. Ovisno o procjeni njihove relevantnosti, pojedine se polupublikacije računalno stručno obrađuju, dok se ostale popisuju, razvrstavaju po temama i/ili korporativnim autorima i odlažu u posebne spremnike i/ili u hemeroteku.

3.4. KARTOGRAFSKA GRAĐA

Knjižnica za Zavičajnu zbirku prikuplja sve vrste geografskih i tematskih karata koje se odnose na zavičaj. Prikupljaju se: topografske, geološke, povijesne, hidrografske, meteorološke, zoografske, jezične, prometne i panoramske karte te planovi naselja, urbanistički planovi, tlocrti i atlas (posebice regionalni).

Karte i kartografska građa popisuju se, tematski razvrstavaju i odlažu u ladičarku.

Kartografska građa uvodi se u računalnu inventarnu knjigu karata.

3.5. NOTE

Knjižnica za Zavičajnu zbirku prikuplja note glazbenih djela tematski vezanih uz zavičaj te note najpoznatijih zavičajnih skladatelja. Note se popisuju, razvrstavaju tematski i/ili po autorima te se odlažu u ladičarku i/ili u hemeroteku.

3.6. AUDIO, VIZUALNA I AUDIOVIZUALNA GRAĐA

a) Zvučna građa (gramofonske ploče, audiokazete, kompaktni disk – CD, USB, zvučne knjige ili drugi mediji) može biti glazbena i govorna, a sadrži kompozicije lokalnih skladatelja i izvođača, glasove lokalnih umjetnika – pjevača, narodnu glazbu zavičaja, književna djela o

zavičaju, usmenu književnost, intervjuje s poznatim zavičajnicima, govore istaknutih književnika, političara i sl.

b) Vizualna građa (grafike, crteži, portreti, reprodukcije slika, fotografije, čestitke, razglednice)

Grafičke mape - prikupljaju se po kriteriju zavičajnog autora ili zavičajne teme, računalno se obrađuju i dobivaju slovnu oznaku GG

Čestitke – prikupljaju se i računalno obrađuju autorske čestitke znamenitih zavičajnika i njihove reprodukcije te se ulažu u namjenski album

Razglednice – prikupljaju se sve razglednice, stare i novije, koje prikazuju grad Koprivnicu te okolna mjesta. Također i razglednice s motivima naivne umjetnosti te zavičajnih umjetnika. Ne prikupljaju se razglednice mjesta koja gravitiraju drugim županijskim centrima, Križevcima i Đurđevcu jer je to dio njihovih zavičajnih zbirki. Isti princip primjenjuje se i kod kataloga izložbi, zbirki poezije i sl. Kod obrade se ne upisuju osobni podaci pošiljatelja/primatelja razglednica/dopisnica/pisama nakon 1945.

Ulažu se u namjenski album prema inventarnom broju te se računalno obrađuju.

Razglednice se i digitalno obrađuju. Razglednice su dostupne u digitalnom obliku na mrežnim stranicama Knjižnice <https://library.foi.hr/lib/photo.php?B=20> i u Metelgradu <http://library.foi.hr/zbirke/koprivnica/index.php?page=razglednice>.

c) Audovizualna građa (videokasete i DVD-i) sadržajno obuhvaća dokumentarne filmove o zavičaju i njegovim ljudima, pojedine TV emisije, videozapise značajnijih kulturnih i drugih događanja i sl.

Zvučna, vizualna i audiovizualna građa iz komercijalnih naklada, odnosno autorskih naklada i serija, razvrstava se prema UDK i računalno inventarizira te stručno obrađuje. Dokumentarni materijali (interne, amaterske i sl. snimke) razvrstavaju se po abecedi, popisuju te odlažu u ladičarku.

3.7. ELEKTRONIČKA GRAĐA

Raznovrsni sadržaji koji ulaze u Zavičajnu zbirku mogu biti pohranjeni i u elektroničkom obliku. Elektronička građa namijenjena je uporabi pomoću računala. To su razni formati optičkih diskova (mjesno dostupna građa na CD-u ili interaktivnom kompaktnom disku, na

CD-ROM-u ili kompaktnom disku s iščitanom memorijom, foto CD-u ili foto kompaktnom disku, USB-u ili drugom mediju te daljinski dostupna građa). Zavičajna građa na CD-ima računalno se obrađuje i vodi u računalnim knjigama inventara CD-a, obavezno dobiva tijekom inventarizacije slovnu oznaku „C“ u rubriku lokacije, a u rubriku zbirke upisuje se „Z“ (zaštićeno). Građa na CD-ROM-ovima računalno se obrađuje i inventarizira u zajedničke knjige inventara CD-ROM-ova, dobiva slovnu oznaku „C“ lokacije i u rubriku zbirke „Z“ (zaštićeno).

Signaturne naljepnice u desnom uglu sadrže ručno upisanu oznaku CAP crvenom bojom.

3.8. PREFORMATIRANA GRAĐA

Preformatirana građa nastaje kad se određeni sadržaj prenosi s jednog formata na drugi. Tri su glavna postupka preformatiranja građe: fotokopiranje, mikrofilmiranje i digitaliziranje. Više je razloga za prikupljanje, odnosno izradu fotokopija, mikrofilmova i digitalnih oblika u Zavičajnoj zbirci:

- nemogućnost nabave originalnog primjerka građe važne za Zavičajnu zbirku
- smanjenje mehaničkog oštećivanja izvornika prilikom korištenja, tj. njegova zaštita
- poboljšanje dostupnosti, kako bi se mikrofilmske kopije i digitalizirani mediji mogli distribuirati izvan knjižnice, uz mogućnost istovremenog pristupa za veći broj korisnika.

Knjižnica posjeduje digitalizirane videofilmove koji su pohranjeni na vanjski tvrdi disk i smješteni u Stručno-znanstvenom odjelu. Zasad se ta građa stručno ne obrađuje.

4. NABAVA GRAĐE ZA ZAVIČAJNU ZBIRKU

Zavičajna zbirka nastoji prikupiti svu postojeću zavičajnu građu bez obzira na to jesu li to knjige, serijske publikacije, zemljopisne karte, prospekti, planovi grada, note, gramofonske ploče, CD-i itd. Prikupljanje i popunjavanje fonda Zavičajne zbirke trajna je zadaća Knjižnice.

U popunjavanju Zavičajne zbirke postoje dva tijeka nabave: tekući i retrospektivni.

Za tekuću nabavu veliku vrijednost ima županijski obvezni primjerak koji je propisan Zakonom o knjižnicama (Narodne novine, br. 17/2019. čl. 3, čl.37, čl. 38, čl. 39) i Pravilnikom o obveznom primjerku, NN 66/2020. Tekućom nabavom pribavlja se nova građa, redovito i sustavno, u skladu s ovim Smjernicama.

Retrospektivna nabava ovisi o ponudi građe na tržištu i odvija se u suradnji s antikvarijatima, institucijama i pojedincima.

Načini nabave građe za Zavičajnu zbirku su uobičajeni: kupnja i dar. Nabavlja se po 1 primjerak, iznimno 2 primjerka građe.

a) Kupnja – uz redovito praćenje tiskarske i nakladničke produkcije, pregledavanje oglednih primjeraka te uz konzultacije voditelja nabave i informatora za pojedinu struku i/ili odjel. Kupnjom se nabavlja i tekuća i retrospektivna građa, a pri tom se koriste i razne mogućnosti oglašavanja u lokalnoj zajednici i među korisnicima (putem lokalnog tiska, mrežnih stranica itd.).

b) Dar - kao oblik popunjavanja zavičajnog fonda vrlo je značajan za tekuću i za retrospektivnu nabavu. Posebno mogu biti vrijedni darovi pojedinaca, ustanova, udruga i organizacija.

Kod primanja darova za Zavičajnu zbirku posebna se pozornost posvećuje odabiru građe, u skladu s ovim Smjernicama.

c) Obvezni županijski primjerak –u Zavičajnu zbirku uvrštavaju se primjerci s područja koje gravitira gradu Koprivnici, a u skladu s ovim Smjernicama.

5. UPUTE ZA UTVRĐIVANJE ZAVIČAJNOSTI POJEDINE PUBLIKACIJE

Kod odabira građe za Zavičajnu zbirku obavezno je:

- provjeriti osnovne podatke – predgovor, pogovor, bilješku o piscu
- u kazalu provjeriti sadrži li publikacija zavičajne teme, napise o pojedincima vezanim uz zavičaj ili priloge autora zavičajnika (čest slučaj u zbornicima - kada su u zborniku ili nekoj drugoj publikaciji zastupljena tri ili više zavičajnih autora uvrštavamo je u Zavičajnu zbirku).

Kriteriji za uvrštavanje pojedinog autora u zavičajne autore:

- rođen u zavičaju te živio i/ili radio, odnosno školovao se u zavičaju kroz određeno razdoblje (samo rođenje ne može biti kriterij uvrštavanja, barem pohađanje osnovne škole)
- izuzetno, pojedini autor iako nije rođen niti živio na užem području zavičaja, navedenom kao okvir za Zavičajnu zbirku ipak može ući u zbirku *Caproncensis* ako je svojim djelom vezan za zavičaj, a značaj njegovog djela nadilazi lokalne okvire i predstavlja baštinu zavičaja.

Kriterij za odabir nakladnika čija će izdanja ulaziti u Zavičajnu zbirku:

- nakladnik s područja zavičaja
- kulturna ili stručna vrijednost njegovih izdanja
- značaj nakladničke produkcije i djelovanja prelaze lokalne okvire.

6. OBVEZNI PRIMJERAK U KNJIŽNICI I ČITAONICI „FRAN GALOVIĆ“ KOPRIVNICA

Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica kao obavezni primjerak prikuplja sljedeću građu:

Tiskovine:

- knjige i brošure
- časopise i novine
- zemljopisne i druge karte
- kalendare (autorske, umjetničke i sa zavičajnom tematikom)
- kataloge, programe i pozivnice kulturnih programa (npr. za izložbe, koncerte zavičajnih stvaratelja i sl.)
- plakate (kulturnih programa u kojima sudjeluju zavičajni stvaratelji te plakate značajnijih manifestacija)
- turističke prospekte
- razglednice.

Elektroničke publikacije:

- kompaktni diskovi (CD-i i CD-ROM-ovi) – glazbenog i dokumentarnog sadržaja
- DVD-i sa sadržajem zavičajne tematike
- poveznice na obrađene zavičajne publikacije dostupne *online* (npr. adrese internetskih stranica, poveznice na *online* časopise i sl.).

7. INVENTARIZACIJA I STRUČNA OBRADA

Knjižnična građa zavičajne zbirke formalno se i sadržajno obrađuje u računalnom programu *Metel.win* u modulu *Građa* u potprogramu *Monografije* i *Serijske publikacije*.

Knjižna se građa inventarizira u nekoliko računalnih knjiga inventara:

- Knjiga inventara „Zavičajna zbirka *Caproncensis*“ ima slovnu oznaku „C“ i lokaciju „C“ – u okviru ove zavičajne građe izdvojena je Zbirka Vošicki (ova zbirka obavezno u rubrici Zbirka u inventarizaciji dobiva slovnu oznaku za zbirku – „V“).
- Knjiga inventara „Zbirka Brozović“ ima slovnu oznaku „BRO“ (ili neke druge slovne oznake koje su unesene tijekom konverzije iz računalnog programa *Crolist* u *Metel.win*) i lokaciju „R“.

Neknjižna se građa inventarizira u ovim računalnim knjigama inventara:

- Knjiga inventara CD-a ima slovnu oznaku „CD“ i lokaciju „C“
- Knjiga inventara DVD-a ima slovnu oznaku „DV“ i lokaciju „C“
- Knjiga inventara mjesno dostupne elektroničke građe (CD-ROM, USB, *blu-ray*) ima slovnu oznaku „E“ i lokaciju „C“
- Knjiga inventara audiokaseta i druge audiograđe ima slovnu oznaku „F“ i lokaciju „C“ (kada se inventariziraju gramafonske ploče u ovu knjigu inventara, onda se u rubriku Zbirka upisuje slovna oznaka „GP“ - Zbirka gramafonskih ploča)
- Knjiga inventara videokaseta ima slovnu oznaku „V“ i lokaciju „C“
- Knjiga inventara grafičke građe (grafike, grafičke mape, plakati) ima slovnu oznaku „GG“ i lokaciju „C“ (unutar ove knjige inventara tijekom inventarizacije obilježava se posebno zbirka plakata u rubrici Zbirka sa slovnom oznakom „PL“ - Zbirka plakata)
- Knjiga inventara razglednica i fotografija ima slovnu oznaku „R“ i lokaciju „C“ – unutar ove zbirke razlikuje se 5 sadržajnih blokova ili podzbirki: „RR“- Razglednice Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica, „RF“- Fotografije Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica, „RI“ - Razglednice i fotografije Zlatka Ivkovića, „RN“ - Umjetnost na razglednicama, „RO“ - Ostala srodna građa (dopisnice, kuverte)
- Knjiga inventara zemljopisnih karata ima slovnu oznaku „K“ i lokaciju „C“.

Na temelju slovne oznake knjige inventara, lokacije i datuma inventarizacije dobivaju se ispisi građe u jednoj godini ili sveukupno stanje određene vrste građe u zavičajnoj zbirci.

Osim formalne obrade knjižnične građe, u Službi nabave i obrade, obavlja se i sadržajna obrada, ostručavanje svake jedinice prema internim klasifikacijskim oznakama te se izrađuje predmetni katalog i predmetne oznake u obliku slobodno oblikovanih predmetnica.

Monografske i serijske publikacije, kao i sve jedinice neknjižne građe ove zbirke, vidljive su i pretražive u *online* katalogu knjižnice.

Anotacije i dodatne predmetnice izrađuju se u Stručno-znanstvenom odjelu.

7.1. SMJEŠTAJ I ZAŠTITA GRAĐE

Zavičajna zbirka smještena je na galeriji Stručno-znanstvenog odjela. Knjižna građa nalazi se na policama, dok su posebne vrste građe (elektronička, fotografska, grafička...) smještene u ladičarke Zavičajne zbirke ili Stručno-znanstvenog odjela. Zavičajni naslovi mogu se naći i u drugim odjelima gdje su označeni posebnim naljepnicama „ZAVIČAJNA ZBIRKA“ i mogu se posuditi za razliku od primjeraka iz Zavičajne zbirke *Caproncensis* koji se ne posuđuju van prostora knjižnice.

Najstarije i najvrednije knjige (koje spadaju u Spomeničku zbirku Brozović) smještene su u staklene zaštitne vitrine. Spomenička zbirka Brozović nalazi se na galeriji Stručno-znanstvenog odjela u staklenim ormarima pod ključem i njezina građa (knjige i časopisi) može se koristiti isključivo u prostoru galerije, odnosno odjela. Dio zavičajne periodike je računalno obrađen i dostupan *online* na mrežnim stranicama knjižnice i u *Metelgradu*. Zaštita građe provodi se u skladu s Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe NN/ 27/23.

7.2. PROMIDŽBA I POPULARIZACIJA

Informacije o građi Zavičajne zbirke dijelom su dostupne online preko računalnog kataloga na mrežnoj stranici Knjižnice:

<https://library.foi.hr/lib/booksearch.?php?B=20&H=&E=&V=&bib=900> - *Bibliografija Zavičajne zbirke.*

Zavičajna zbirka popularizira se i putem javnih medija, mrežnih stranica kao i na društvenim mrežama Knjižnice. Zbirka se redovito predstavlja i u izložbenim prostorima u izlozima Knjižnice.

8. REVIDIRANJE SMJERNICA

Ove Smjernice revidiraju se svake dvije godine, po potrebi i ranije.

Smjernice za prikupljanje odabir, obradu i odlaganje građe u zavičajnoj zbirci Caproncensis Knjižnice prihvaćene su sjednici Stručnog vijeća Knjižnice, održanoj 11.12.2025. godine. Prihvaćanjem ovih Smjernica, Smjernice za prikupljanje odabir, obradu i odlaganje građe u zavičajnoj zbirci Caproncensis Knjižnice (Urbroj: 257/19) od 21.2.2019. godine prestaju važiti.

Predsjednik Stručnog vijeća:
Karlo Galinec, dipl.oec.

Literatura:

Narodna knjižnica: IFLA-ine i UNESCO-ve smjernice za razvoj službi i usluga / priredila radna skupina Sekcije za narodne knjižnice na čelu s Philipom Gillom. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003.

Vuković-Mottl, S.; Posarić, Đ.; Gatalica, T.; Radovanlija Mileusnić, S.; Udovičić, V.; Kalanj Butković, B. Preporuke za ustroj zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama i drugim knjižnicama (ustanovama) koje prikupljaju knjižničnu zavičajnu građu. Dostupno na: <https://www.gskos.unios.hr/wp-content/uploads/2017/03/Preporuke.pdf>

Zakon o knjižnicama. // Narodne novine 17(2019.) 105/97., 5/98. – ispravak, 104/00., 87/08. i 69/09.) Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html

Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. // Narodne novine 103(2021). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1834.html

Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe. // Narodne novine 27(2023). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_03_27_452.html

Pravilnik o obveznom primjerku. // Narodne novine 6 (2020). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_06_66_1318.html

Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. // Narodne novine 81(2021). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_81_1506.html